

SYSSLINGEN

Medlemsblad 3, 2010 Årgång 17

Ordföranden har ordet

”Sommar, sommar, sommar ...”

Äntligen har sommaren kommit! I flera veckor har solen lyst från en klarblå himmel, inte ett moln så långt ögat kan se.

När jag skrivet detta sitter jag på badstranden Trouville i Sandhamn. Det är 32 grader varmt i skuggan och det känns inte mycket svalare i vattnet.

Även om jag helst inte vill tänka på det vet jag att detta underbara kommer att ta slut om en dryg månad. Dagarna kommer att bli allt mörkare och kallare. Jag har alltid tyckt illa om hösten och betraktat varje höstdag som en transportsträcka fram till julen.

Sedan jag börjat släktforska har jag ändrat uppfattning en aning. Kulna höstdagar kan jag ju faktiskt, utan dåligt samvete, stänga in mig på något arkiv eller sätta mig framför datorn. Då har jag inte längre några ”krav” på mig att åka ut på sjön eller pyssla i trädgården.

Den kommande hösten tror jag dessutom blir lite extra spännande.

Den 27/8 – 28/8 äger släktforskardagarna rum i Örebro. Vår redaktör, Susanne, och jag kommer att åka dit för att bevista redaktörskonferens, ordförandekonferens och stämma.

Under hösten kommer man även att släppa den nya versionen av Sveriges Dödbok. Dessutom har SVAR börjat digitalisera kyrkböcker i färg. Vi har med andra ord en innehållsrik och spännande höst framför oss

Anita Järvenpää

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Anita Järvenpää	08-541 338 19
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@lo.se</i>	
Sekreterare	Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
<i>e-post:</i>	<i>cg@mlstolpen.org</i>	
Kassör	Ingall Hallberg	08-540 233 83
<i>e-post:</i>	<i>ingallhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Torbjörn Claar	08-541 377 38
<i>e-post:</i>	<i>claar@telia.com</i>	
Ledamot	Olle Kungberg	08-541 753 33
<i>e-post:</i>	<i>olle.king@hotmail.com</i>	
Ledamot	Lennart Djerf	08-540 614 28
<i>e-post</i>	<i>lennart.djerf@swipnet.se</i>	
Ledamot	Olle Keijser	08-540 69 07
<i>e-post</i>	<i>okeijser@gmail.com</i>	

Revisorer:

<i>Ordinarie</i>	Margareta Hultman	08-540 636 75
	Lars Lindblad	08-540 659 76
<i>Suppleant</i>	Len Blomgren	08-540 603 24

Valberedning:

<i>Sammanställande</i>	Olle Sellström	08-540 216 43
	Arne Sundberg	08-541 324 55
	Marianne Fröblom	08-540 673 64

Programkommitté:

Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
Eddy Widborg	08-540 209 79
Jessica Sjölund	08-540 212 78
Heléne Stuborn	08-540 246 18

Åkersbergakommitté:

Eddy Widborg	08-540 209 79
Ingall Hallberg	08-540 233 83
Heléne Stuborn	08-540 246 18

Arningekommitté:

Mai-Britt Andersson	08-540 216 42
Carl Göran Backgård	08-540 611 36

Vaxholmskommitté:

Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
Anita Järvenpää	08-541 338 19
Inger Rydholm	08-541 320 78

Läsapparaterna (bokning och utlåning):

Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
---------------------	---------------

Redaktör och ansvarig utgivare:

Susanne Fagerqvist	08-540 653 26
--------------------	---------------

Redaktionskommitté:

Margareta Hultman	Inger Rydholm
Arne Sundberg	Leif Gannert
Anita Järvenpää	Olle Kungberg
Nils Lindgren	Ulla Sellbom
Olle Keijser	

Hemsideskonstruktör:

Olle Keijser

Avgifter:

Medlemsavgift	100 kronor
Ungdomsmedlem	25 kronor (under 25 år)
Hyra av läsapparat	25 kronor/vecka

Plusgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt plusgirokonto.
Glöm inte ange namn och adress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år
Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,
Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

E-post: sysslingen@hotmail.com

Hemsida: www.roslagen.be

För signerade bidrag ansvarar författaren.
Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

Så var det åter dags för att skapa ett nytt nummer av vår tidning. I detta nummer har vi fått några trevliga artiklar från Lisa Jansson som har uppmärksammat vår enträgna önskan om artiklar från våra medlemmar eller andra som läser vår tidning. Bilderna i Lisas artiklar kommer från hennes egen samling. Tack Lisa.

Hoppas att ni alla har haft en trevlig sommar och nu med nya friska tag kan ta tag i er forskning.

Vår ordförande Anita och jag kommer att åka till Örebro och släktforskardagarna i slutet av augusti. Återkommer med mer information i nästa nummer av Sysslingen.

Trevlig läsning

Susanne Fagerqvist

E-post: sysslingen@hotmail.com

Innehåll:

Ordföranden har ordet	1
Redaktionen har ordet	2
SRS deltar på skärgårdsmarknaden i Vaxholm .3	
Sveriges Dödbok version 5.....	3
Genline.se + Ancestry.se = SANT	3
GeneaNet besöker Vaxholm.....	3
SVAR har börjat digitalisera i färg	3
Att dra ett strå till stacken.....	4
Spelmanstävling i Vaxholm 1910.....	4
En levnadsteckning	5
Datahörnan.....	6
Nya medlemmar.....	8

**Nästa nummer av Sysslingen
kommer 20 oktober 2010
Manusstopp den 25 september 2010**

SRS deltar på skärgårdsmarknaden i Vaxholm

Vid skärgårdsmarknaden i Vaxholm den 21 augusti kommer jag och några av våra medlemmar att stå vid ett bord och göra reklam för Södra Roslagens släktforskarförening och Vaxholms hembygdsförening. Dessutom kommer vi naturligtvis att sälja föreningens CD-skiva.

Sveriges Dödbok version 5

Sedan några år tillbaka är vi många i Sverige som arbetat med den nya versionen av Sveriges Dödbok. Skivan som skall innehålla material från åren 1901-2007 kommer troligen att släppas anslutning till släktforskarlagarna i Örebro. Trots att skivan inte är komplett kommer den att vara en enorm hjälp för att släktforska.

Genline.se + Ancestry.se = SANT

Den 15 juni gick Genline ut med ett meddelande om att Ancestry.com hade förvärvat Genline för 53 miljoner kronor.

I skrivande stund vet jag inte om detta är bra eller dåligt för Genline. I en pressrelease har Genline sagt att man i nuläget inte kommer att göra några förändringar i tjänsterna och att mera information kommer senare.

GeneaNet besöker Vaxholm

Onsdagen den 6 oktober kl 19.00 kommer Laurent Monpouet till Föreningarnas lokal i Vaxholm för att informera om GeneaNets verksamhet.

Vi håller på och planerar höstens verksamhet och skall försöka få GeneaNet att även besöka Åkersberga.

Mera information om höstens verksamhet kommer vi att lägga ut på föreningens hemsida, www.roslagen.be

SVAR har börjat digitalisera i färg

Nu har även SVAR börjat fotografera kyrkböcker i färg. I maj månad började man med att fotografera St Johannes församling i Malmö, åren 1910-1918.

Anita Järvenpää

Att dra ett strå till stacken

Många gånger har jag läst Sysslingen och den senaste tiden har jag sett hur redaktionen efterlyst material till tidningen. Jag har länge velat bidra med något, men jag har känt att mitt material inte är bra nog eller spännande nog eller... ja, och så fortsätter det. Nu tänker jag dock ta mod till mig och skicka in något att fylla tidningen med, så får det vara upp till redaktionen att bedöma om det är bra nog.

Vem är då jag? Jag heter Lisa och bor i Skåne. Ursprungligen är jag från Värmland, men hamnade här nere när jag träffade kärleken. Jag antar att jag med födelseår 1981 hör till de yngre bland släktforskare och som barn av min tid använder jag mig nästan uteslutande av Internet i jakten på mina rötter. Jag får ofta höra att jag går miste om mycket genom att forska via datorn, såsom gemenskapen i en förening och känslan i att bläddra i en gammal husförhörslängd. Det är säkert sant men när man som jag bor i Skåne och har alla anor i Mellansverige, då är man glad att möjligheten att släktforska med hjälp av datorn finns.

Jag har alltid varit intresserad av det förgångna och tanken på släktforskning har länge lockat mig. Det har dock stannat vid tanken - att faktiskt omsätta det i handling har känts avlägset. Så dog min far för två år sedan och nästan genast kom känslan att jag ville veta mer om hans bakgrund. Jag träffade aldrig min farmor och farfar och pappa visste i sin tur väldigt lite om sina mor- och farföräldrar. När jag började prata med mina syskon om släkten så hopade sig frågorna.

Min svärmor bodde tidigare i Vaxholm och i samband med att jag skulle besöka henne första gången så nämnde min far att farmor var född där. Jag la inte så stor vikt vid det då, men när jag började släktforska så mindes jag pappas ord. Farmor blev därför mitt första "forskningsprojekt". Jag fann att farmors släkt hade funnits i Vaxholm i över 200 år, så det är från den släktgrenen jag plockar historier nu när jag försöker skriva ihop lite material till Sysslingen.

Lisa Jansson

Spelmanstävling i Vaxholm 1910

Min farmors föräldrar hette Gustaf och Elsa. Gustaf var född i Vaxholm och son till en smed. Elsa var född i Vendel och dotter till en spelman. De två gifte sig år 1913, alldeles innan min farmor föddes. De hade dock träffats några år tidigare har jag kunnat utläsa av vykort som finns bevarade från den tiden. De var unga när de gifte sig, Elsa var tjugo år och Gustaf bara nitton.

Jag har många gånger funderat på hur de två träffades. Det är nästan 12 mil mellan Vendel och Vaxholm och ingen av orterna är en sådan som man "bara har vägarna förbi". Min första gissning var att paret träffades via Frälsningsarmén där de båda var aktiva. Jag vet att det finns handlingar om Frälsningsarméns Vaxholmskår i kommunarkivet, så någon gång tänkte jag ta mig dit och leta i rullorna. Kanske kan

man få någon ledtråd där?

Min andra teori dök upp för några dagar sedan. Av en slump fick jag se i en gammal bok att det hölls en spelmanstävling i Vaxholm år 1910. Kan Elsas far spelmannen ha tagit med sig sin familj till Vaxholm och deltagit i tävlingen? Jag ser framför mig hur Elsa vandrar omkring i folkmyllret och plötsligt stöter på den unge Gustaf. Tycke uppstår och resten är historia, som man så fint säger.

Ja, fantasin kan springa iväg ibland. Vad jag egentligen undrar är om någon vet mer om spelmanstävlingen i Vaxholm 1910. Var det en tävling som hölls årligen, eller var det något unikt? Vilka deltog? Var det en stor folkfest eller var intresset svalt? Jag ställer frågan till er som läser det här och hoppas att någon kan berätta mer.

En levnadsteckning

Vaxholm 1865. Han har nyligen fyllt 61 år och ligger nu på sin dödsbädd. Han har varit gift i snart 40 år och har haft 8 barn med varierande livsöden. Förkyllningen känns i hela kroppen, det är svårt att andas och hostan sliter i bröstet. Låt mig berätta om hans liv.

En söndag i november år 1804 föds en gosse i Vaxholm. Föräldrar är skräddaren Carl Dahlström och åländskan Margareta Rosenlund och när dopet står ett par dagar senare ger de sin yngste son namnet Johan Petter. År 1812 blir fadern Carl sjuk i bröstfeber och dör. Kvar blir mamma Margareta med sina söner: 8-åriga Johan Petter och den två år äldre Carl Gustaf.

Tre år senare finner vi den lilla familjen i Västerhamnskvarteret. Kanske är det svårt för änkan att försörja sina två barn, för redan som 14-åring placeras Johan Petter hos den före detta artilleristen Hellström i Svarvarekvarteret. Johan Petter blir kvar där i några år, fram till 1821 då han flyttar till Stockholm. Jag har inte kunnat lokalisera honom i Stockholms kyrkböcker, så vad han gör där förblir höljt i dunkel. En gissning är att han skaffar sig erfarenhet inom skomakaryrket, för när han återvänder till Vaxholm år 1824 skriver prästen titeln ”skomakargesäll” framför Johan Petters namn i husförhörslängden.

24 juni 1826 gifter sig Johan Petter med Maria Katarina Sjuklatus. Hon är dotter till en uppsyningsman och några år äldre än sin man. Bara åtta månader efter vigseln får paret sitt första barn, dottern Maria Matilda. Min nyfikenhet får mig att undra om Johan Petter och hans hustru fick gifta sig i hast för att barnet redan var avlat, eller om barnet bara kom lite för tidigt. Det får vi aldrig veta, men flickan överlever bara i tre månader vilket kan tyda på att hon var svag efter att ha fötts i förtid. Nog om mina spekulationer nu.

Johan Petter och hustrun flyttar till Västerhamnen och ett år efter dotterns död får de ännu ett barn. Den här gången är det en pojke som får namnet Johan. År 1830 flyttar den lilla familjen till Norrbergskvarteret och karriären verkar gå bra för Johan Petter. Från att ha varit skomakargesäll och senare skomakare är han numera rådman. Han har flera skomakarlärlingar och ett stort antal tjänstefolk. Dessutom får familjen tillökning, en son som döps till Carl Otto. Enligt husförhörslängderna så är Johan Petter dålig på att läsa, så det är imponerande att han ändå lyckas bli rådman. Kanske är det tack vare hans oklanderliga frejd?

Nu följer några svåra år för familjen Dahlström. År 1831 dör äldste sonen, treåriga Johan. De följande sex åren växer familjen, men dottern Emma Kristina blir bara sex månader gammal innan hon dör av kikhosta.

År 1839 bestämmer sig Johan Petter för att hyra ut sitt hus till änkan Sundström. Själv flyttar han med sin familj till Norrhamnen där han hyr ett hus av sin bror Carl Gustaf. Familjen utökas med två barn till. När brodern säljer huset år 1852 får Johan Petter ta sin familj och flytta till Västerhamnen där sonen Christian Fredrik köpt ett hus. Vid tiden för sin död bor Johan Petter i Söderhamnen i ett hus som ägs av sonen Gustaf Mauritz.

Tillbaka till Vaxholm 1865. Johan Petter har drabbats av en kraftig förkylning och drar sitt sista andetag en lördag i november, exakt en vecka efter sin 61-årsdag.

Johan Petter blev min farmors farmors farfar. Måhända var hans liv inte så storslaget, men hans efterkommande har lämnat avtryck i historien. Om intresse finns så kommer jag att berätta om dem också.

Lisa Jansson

Datahörnan

Foga in bilder i Word

Att foga in bilder i Worddokument kan ha sina sidor. Ni som försökt upptäcker snart att det är ett elände att styra och ställa så bilden kommer där man vill ha den. Det gäller ju både i sidled och på höjden. När man vill presentera sina mödosamt framplockade fakta kring släktforskningen och samtidigt få med beskrivande bilder av personer i fråga, husen de föddes i eller gravstenar så vill man ju ha text och bild i närheten av varandra. Hav förtröstan, det finns ett relativt enkelt sätt. Och du får full kontroll på läget. Du kan låta texten flöda förbi eller låta raderna återkomma efter bilden. Det låter nästan för enkelt för att vara sant, eller hur? Du kan även förstora eller förminska bilden, precis som vanligt. Använder du flera spalter så kan bilden läggas mitt över skarven mellan två spalter.

Jag börjar med att be dig tänka på bildens storlek och täthet. 100 dpi räcker om du skriver ut på din skrivare hemma. Större täthet ger större bildfil och långsammare arbetssätt utan att kvalitén blir bättre. Spaltbredd jag använder här är 16 cm, det ger drygt 6 tum. Översatt i punkter behöver inte bilden vara större än 650 punkter i horisontell led, om jag skall ha bilden över hela sidbredden. Bilden som finns här bredvid är 4,5 cm vilket gör ca 2 tum. Översatt i punkter blir det 200. Kommer du att göra många dokument med många bilder rekommenderas att du skaffar dig och lär dig ett bildbehandlingsprogram som klarar dylika transformeringar. Själv använder jag PhotoShop. Nu till hur jag lägger in bilden.

Infoga en textruta. Den funktionen finns på lite olika ställen i olika versioner av Word. I min Vista-version av Word 2007 finns den under menyfliken ”Infoga” längst upp på menyraden. Klicka på ordet textruta. I vissa versioner får man dra en diagonal på skrivytan där man tycker att rutan skall ligga. I andra fall dyker det upp en ruta som man sedan får placera på önskat ställe och anpassa storleken genom att hantera de små handtagen i hörnen eller mitt på sidorna.

Nu skall du förklara hur du vill att textrutan skall bete sig i Word. Markera textrutan, vilket man vet då det i ramen på rutan finns små ”pluppar” i hörnen och på sidorna. Plupparna finns på insidan av ramen som omger bilden. Runda i hörnen och kvadratiska mitt på sidorna. De kallas ibland för handtag. Rutan är aktiv då ram och pluppar syns, då skall du högerklicka. Leta reda på menyraden ”Formatera textruta...” och klicka på den. Sedan gäller fliken ”Layout” överst i rutan som framträder. Klicka i rutan benämnd ”Rektangulärt”. Sedan kan du anpassa storleken och den exakta placeringen. Nu finns handtagen även på utsidan av den ruta som omger textrutan och du kan flytta rutan till valfri plats i dokumentet. Eventuell bakomvarande text anpassar sig till rutans placering.

Varje gång markören passerar textrutans ram så blir den ett plustecken med utåtgående pilar åt varje håll. Det är då du skall högerklicka för att kunna påverka själva textrutan. Bilden i rutan läggs in på samma sätt som rutan skapades. Aktivera textrutan, plupparna finns där. Menyalternativet Infoga. Leta reda på ”Infoga bild”. Kan ibland heta ”Infoga bild från fil”. Leta upp din bild och infoga. Anpassa först textrutan efter bilden. För detta använder du ”plupparna” i textrutans hörn och sidor. När textrutan har rätt storlek aktiveras bilden genom en klick på den. Här bör du undvika att dra i andra pluppar än de i hörnen, så inte bildens proportioner påverkas. Normalt får du en textruta med ram. Vill du ta bort textrutans ram gör enligt följande: Klicka på textrutans ram och ge dig på menyalternativet ”Formatera textruta ...” igen. Aktivera flik Färger och Linjer. Här finns en liten avdelning som heter Linje. Leta upp ofylld bland alternativen. I detta läge försvinner ramen och du får leta med musen när du står på linjen. I små förstoringar är detta ingenting för darrhända så förstora Worddokumentet genom att använda Zoom-funktionen om du jobbar med små bilder.

Som du ser på bilden till vänster så har jag även lagt in en bildtext. Här måste du dock bevaka en funktion om du vill att text och bild inte skall komma alltför långt från varandra. Markera textrutan och låt markören synas i den samt högerklicka. Leta upp menyalternativet ”Stycke...” och klicka där. I rutan som dyker upp är det ”Avstånd” du skall kolla igenom och anpassa tills du blir nöjd. Med avstånd menar man extra tomrum före eller efter text, i detta fall även bilden. Du kan dock inte bara markera bilden, för då vet inte Word att det är textfunktioner du skall

Bild från höstmötet 2009 tagen av Arne Sundberg

jobba med. Så ställ markören efter bilden, utan att bilden är aktiverad.

Och nu till en variant som inte kan hantera bildtexter på samma eleganta sätt. Infoga bilden du vill ha med direkt in i texten. Anpassa bildens storlek till det du vill ha. I det läget uppfattar Word bilden som en bokstav, och du kämpar som attan med att få den på rätt plats. Allt rör sig på ett sätt som inte tillfredställer dina önskemål. Lugn, vi fixar det också! Aktivera bilden och högerklicka. Välj ”Formatera bild...” och tryck på alternativet ”Rektangulärt”, samma som ovan, fast då var det textrutan. Nu övergår bilden till att bete sig som textrutan. Plupparna i hörnen är runda och på sidorna är de kvadratiska och når utanför linjerna som utgör ramen. Nu kan du flytta runt bilden och texten anpassar sig till placeringen på sidan. Dock kan du inte få med en bildtext som automatiskt följer bilden.

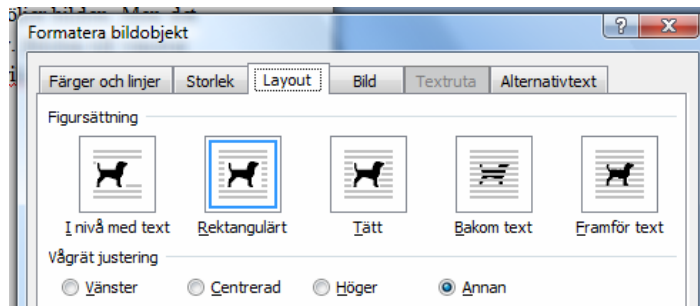
Men det kanske inte alltid behöver vara så i din text heller. Bilden på föregående sida är tagen av Lena Sundberg och föreställer Jon-Erik Östs gravsten som var med i Syslingen nr 1 2010.

Adressfält

Här bredvid finns de alternativ som erbjuds då fliken Layout är aktiverad. Som framgår av texten är det lite krångligt att förklara alla turer kring detta med hur bilderna skall hanteras i Word. 3 saker är viktiga: 1) Aktivera bilden efter infogandet, 2) Högerklicka för att få fram menyalternativet Formatera bild..., 3) Välj Layout och klicka på Rektangulärt. Prova även de andra alternativen så du lär dig hur bilden beter sig i de olika varianterna.

Haka inte upp dig om du tycker detta är krångligt. Testa och testa, samt sist men inte minst, testa igen! Dess mer jag försöker förklara detaljerna, dess krångligare blir det.

Leif Gannert

Nya medlemmar

Helene Sokolov	Idrottsvägen 2	185 34 Vaxholm
Eva Morin	Söderhamnsplan 1	185 31 Vaxholm
Sture Palmkvist	Runöbacken 117	184 41 Åkersberga
Lars Wallén	Ingenjörsvägen 20	185 34 Vaxholm